

DRAMATURGI- GUIDE

VÄGEN TILL EN ROMAN MED DRIV

Vill du ha hjälp att
strukturera din berättelse?

Vill du ledas kapitel för
kapitel fram till en färdig
roman?

Pernilla Lindroos

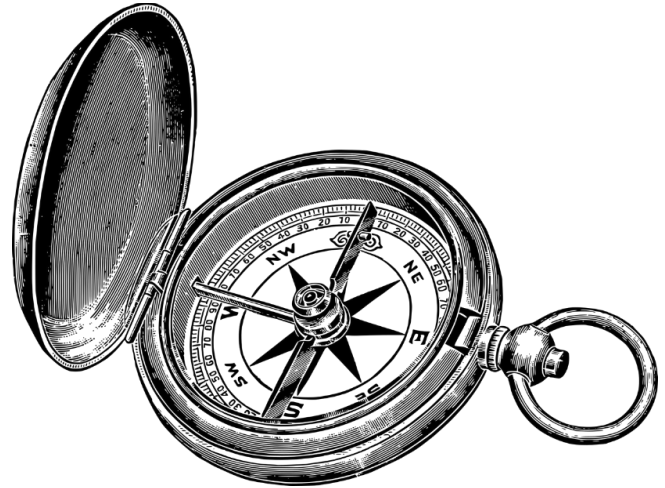
DRAMATURGI

-GUIDEN

Vill du ha hjälp att strukturera din berättelse?

Vill du leda kapitel för kapitel fram till en färdig roman?

Vill du slippa tänka på dramaturgiska grepp?

Här är GUIDEN FÖR DIG!

Romanskrivandet har kanske aldrig varit enklare än så här. Du kan använda vår guide då du planerar din berättelse eller använda den som en guide genom hela din skrivprocess. Det bestämmer du själv.

Har du redan kommit en bit på väg i ditt romanskrivande men kommer inte vidare? Då passar denna guide också bra. Du kan inplantera dina scener/kapitel i vår modell. Du får struktur och ordning på romanbygget och hittar rätt. Sedan är det betydligt enklare att veta vart du ska härnäst.

Hur du än gör så kommer Dramaturgi-guiden att hjälpa ditt romanskrivande.

Eftersom detta är en guide för att ta fram berättelser med driv baserar den sig främst på filmens dramaturgi och den så kallade Hjältens resa. Delmomenten, eller hållplatserna, kommer att hjälpa dig med ramarna inom vilka du sedan kan vara kreativ!

Man kan alltid göra egna justeringar men man har trots allt god hjälp av riktlinjerna i guiden. De visar en tydlig väg så man inte tappar bort sig och den inspirerar till nya idéer på vägen med hjälp av de frågeställningar som finns.

Du behöver inte alls tänka på dramaturgin – riktlinjerna ledsagar dig enkelt till vad din berättelse behöver ha för att skapa en hållbar och framgångsrik berättarlinje.

Däremot är det bra att kunna de grundläggande skrivverktygen.

FÖRBERED MED 4 ENKLA STEG – OCH SEDAN: SKRIV!

SKRIVCAFÉS DRAMATURGI-GUIDE

Först ges du **fyra grundläggande förberedelsesteg** och sedan kan du tryggt arbeta dig vidare med de dramaturgiska delmomenten som sammantaget tar dig 30 kapitel framåt till ett färdigt bokmanus. De frågor och riktlinjer som finns leder dig automatiskt till: en komplett idé, premiss, synopsis – och sedan fram till ett färdigt bokmanus med hjälp av de riktlinjer som baserar sig på dramaturgistrukturen hos en driven berättelse.

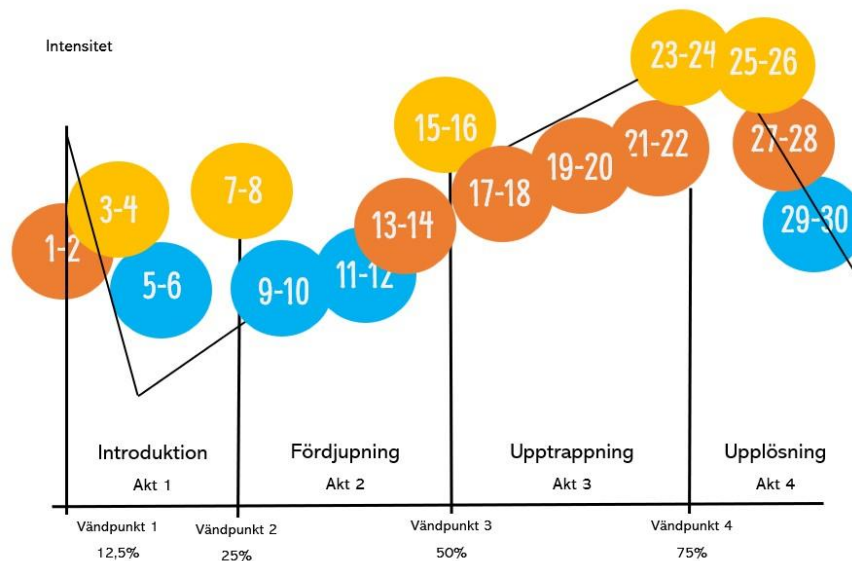
Guiden kan helt och hållet användas i själva planeringen av ditt manus. Men du kan även låta dig överraskas över din story och – efter att du lagt en grundläggande plan för din romanidé (gjort de fyra förberedelsestegen) – sätter du genast igång med skrivandet. Du skriver kapitel för kapitel och kan tryggt lita på att dramaturgi-guiden leder dig rätt. Men hur du än väljer bör du lägga några värdefulla timmar på att förbereda dig.

Dramaturgi-Guidens mål är att du inte ska behöva tänka på den dramaturgiska kurvan, därav hittar du inga hänvisningar eller beskrivningar från de olika. Men om du är intresserad av hur just denna guide är framtagen så hittar du en **sammanställning i slutet av guiden**. Eftersom det är en guide för att ta fram berättelser med driv baserar den sig främst på just filmens dramaturgi och den så kallade Hjältens resa. Direktiven (frågor och riktlinjer) i de ”hållplatser” som finns i guiden kommer att hjälpa dig med ramarna inom vilka du sedan kan vara kreativ!

BRÅ ATT KÄNNA TILL:

En berättelse kan ha flera berättarspår. En **huvudintrig** och ett antal välvalda **sidospår (bi-handlingar)**. Man kanske växlar mellan dåtid och nutid, eller mellan olika huvudkaraktärer. Detta är fullt möjligt med guidens hjälp. Du behöver bara lägga in dessa delar där de passar in i riktlinjerna som ges. I guiden finns två kapitel per hållplats vilket enkelt kan användas för dina bi-handlingar/bi-handling. Kom bara ihåg att huvudintrigen är den som driver handlingen framåt och ska ligga i fokus. Håll dig till denna intrig och låt inte scener eller kapitel vara för avlägsna från den. Det ska alltså alltid finnas en koppling till huvudintrigen. Bi-handlingen finns för att förstärka huvudspåret – inte tvärtom. I en deckare kan det t.ex. utöver att handla om att lösa ett brott, också handla om att bevisa sig kompetent på sitt jobb.

Guiden är personlig – Det är ej tillåtet att sprida den vidare.

Dramaturgin sitter näst intill i vår ryggrad. Alla som läser och ser filmer matas med dramaturgin och ofta kan man som författare skriva utan att ha något stöd alls. Det kommer naturligt. Men man har ändå god hjälp av att checka av sitt manus mot en guide i dramaturgi.

I de flesta dramaturgiska kurvor ser vi enbart de stora hållplatserna, det vill säga de som visar på mest dynamiska vändningarna i en berättelse. Det innebär att mellan dessa finns inga specifika riktlinjer. Där står i Voglers dramaturgimodell för hjälteresan till exempel: *Tests, Allies and Enemies*, det vill säga "provningar, allierade och fiender" och lämnar inte så mycket att säga om hur det kan läggas samman. Denna vägledning vill vi ge här i guiden och ger därför förslag på vad du kan ta med – men också baserat på vad som oftast brukar dyka upp i filmer/böcker just vid de här partierna.

Egen anpassning: Du kan förstås skriva fler kapitel, och ordantal, än vad guiden visar. Vissa berättelser passar bättre med korta kapitel, som då man växlar mellan flera karaktärer. Om du skriver ett längre manus kanske du ökar varje steg till tre kapitel. Eller ökar antalet ord som rekommenderas. Det som är till bra hjälp är sist och slutligen vissa "hållplatser" eftersom de ger en procentuell fingervisning om då de ska ske. Detta har vi utgått ifrån:

ca 12,5% in i berättelsen sker Vändpunkt 1
ca 25% in i berättelsen sker Vändpunkt 2
ca 50% in i berättelsen sker Vändpunkt 3
ca 75% in i berättelsen sker Vändpunkt 4

STRUKTUREN:

4 akter – För att få rätt placering av de olika vändpunkterna och en fördelaktig fördelning av händelseförloppen i dramaturgin.

30 kapitel

Varje kapitel = ca 2500 ord.

Totalt ca 75 000 ord.

DRAMATURGI- GUIDE

ERFARENHETER AV GUIDEN

"Jag hade fastat i hur mitt färdigskrivna bokmanus till sist skulle läggas upp på bästa sätt, allt var bara en röra, men så gick jag igenom guiden – och fick alla bitar på plats! Nu kan jag tryggt känna att berättelsen håller hela vägen!"

"Jag lade min synopsis med guidens hjälp och genast hade jag en plan att skriva efter. Jag ändrade visserligen på sidantalet under skrivandets gång men det höll mig ändå i rätt riktning hela vägen. Att veta procentuellt var vändningarna skulle komma hjälpte mig att ändå få det rätt fördelat."

"Min story höll ihop märkte jag då jag granskade mitt manus mot guiden - och till min överraskning stämde de där "hållplatserna" helt rätt. Lite magiskt!"

De 4 förberedelsestegen:

1. Du fördjupar din bokidé
2. Du skriver en premiss
3. Du skriver en enkel synopsis för att landa i din bokidé
4. Du fördjupar dig i dina karaktärer

30 KAPITEL

AKT 1

Kapitel 1&2: Inledning

Kapitel 3&4: Vändpunkt 1: Gnistan

Kapitel 5&6: Presentation: Vägran & Mentorskap

Kapitel 7&8: Vändpunkt 2: Äventyret börjar

AKT 2

Kapitel 9&10: Fördjupning 1: Reaktion

Kapitel 11&12: Fördjupning 2: Vänner & fiender

Kapitel 13&14: Konfliktupptrappning 1: Falsk trygghet

Kapitel 15&16: Vändpunkt 3: Point of no Return

AKT 3

Kapitel 17&18: Konfliktupptrappning 2: Kämparglöd

Kapitel 19&20: Konfliktupptrappning 3: Ökat motstånd

Kapitel 21&22: Konfliktupptrappning 4: Hopplöst läge

AKT 4

Kapitel 23&24: Vändpunkt 4: Det stora bakslaget

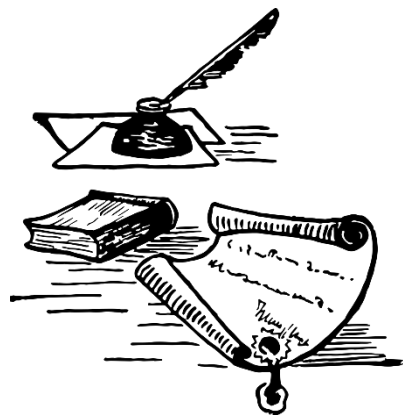
Kapitel 25&26: Klimax

Kapitel 27&28: Upplösning: Efterdyningar

Kapitel 29&30: Avtoning: Knyt ihop

HÄR FÖLJER ETT EXEMPEL FRÅN DE 30 GUIDADE KAPITLEN

DRAMATU
RGI-STEG

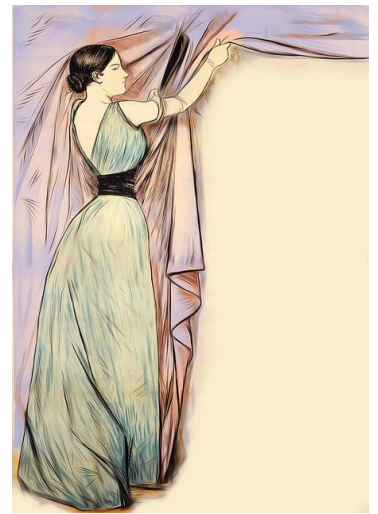
INLEDNING

Kapitel 1&2: ca 5000 ord

Ordantal: 5000 ord

MÅL:

- Skapa en minnesvärd öppningsscen – även för din huvudkaraktär.
- Fånga in läsarna omedelbart.
- Visa din huvudkaraktärs vardagsliv. Här är allt normalt. Livet är oföränderligt.
- Detta är början på karaktärens utvecklingskurva, den har sina fel och brister.
- Skapa sympatier för huvudkaraktären och visa vad den har att "förlora".
- Vad berättelsen handlar om avslöjas redan här eller i nästa kapitel beroende på kapitellängd.
- Etablera bokens tema, din huvudkaraktär och andra viktiga karaktärer.
- Vad vill HK? Vad har hen för mål? Det kan visas vara omedvetet eller vara något som hen inte behöver.
- Skapa öppna frågor läsaren vill få svar på.

FRÅGOR:

- Hur kan du blixtnabbt fånga in läsarna?
- Hur kan du visa vem din HK är på ett underhållande/intressant sätt?
- Hur kan den första scenen i din berättelse spegla vad hela din berättelse kommer att handla om – utan att skriva det på näsan?
- Hur kan du avslöja din karaktärs övergripande berättelsemål – det hen vill ha mest? Detta mål kan vara "osynligt" för karaktären, dvs något som hen inte uttalar högt, till och med förnekar – men läsaren bör kunna dra en slutsats om vad det är.
- Hur kan du förmedla viktiga detaljer om din huvudperson (namn, ålder, fysiskt utseende, personlighet) snabbt och diskret?

Mycket energi bör läggas på första kapitlet. Här får du därför en checklista just för det första kapitlet:

RIKTLINJER FÖR DIN FÖRSTA SCEN (KAPITEL):

Läsaren ska alltså redan i inledningen få ledtrådar om vad boken kommer att handla om - men det behöver inte vara övertydligt. Det räcker med enstaka meningar, exempelvis: "XX måste hitta ett nytt jobb". Genom att göra detta, blir det tydligt för läsaren vad som är **huvudintrigen** och det skapar ett tydligt mål som i slutet kan ha uppnåtts, misslyckats eller ändrats. Därigenom lägger man en grund för ett tillfredsställande slut, eftersom läsaren kan få svar på frågan som de ställer i början: kommer karaktären lyckas med sitt mål?

Skriv en spännande/intressant scen där man kastas rätt in i en händelse med din HK. Men inte själva huvudintrigen utan en dramatisk scen där HK visas i sin vardagsmiljö och där man genom en pressad situation lättare få en snabb bild över vem HK är. På så sätt skapas ett första bestående intryck. Exempel på ett gräl, ett överraskningsmoment, en märklig situation. Se gärna exemplet i "Mannen och hans dotter".

Vill du starta med en prolog?

Skriv då en scen som har anknytning till det som sparkar igång hela berättelsen (vid första vändningen). Prologen kan till exempel vara en scen som är en återblick, något som sker i det förgångna, och som hör ihop med vad som kommer att ske längre fram, vanligtvis i första vändningen. En prolog kan även vara en scen som kommer att inträffa. Som en "teaser" där man inte avslöjar alltför mycket men på ett smart sätt visar vad berättelsen handlar om och lockar snabbt läsaren att vilja få svar på de frågor som skapats.

EXEMPEL:

Exemplet "*Mannen och hans dotter*" kommer att följa med som en röd tråd genom hela romanbygget.

Kapitel 1: En äldre man hamnar i ett gräl med någon i mataffären för att visa karaktärens hetsiga temperament och principiella personlighet. Scenen är dråplig och läsaren kommer att bli fundersam över vad det här är för krånglig människa. Frågor väcks och man anar redan att detta är en berättelse om hur en trångsynt person kommer att utvecklas till en bättre människa. Man frågar sig även vad som gjort honom som han är.

